

מתוך סדרת הספרים "לב המועדים"

עלון לב המועדים

הלכות והליכות בענין "ניקיונות לפסח"

ספרים שלומדים בהם בשעה שאוכלים ומשתמש בהם בפסח.

יש אומרים: בספרים שצריך בפסח יש לבדוק את כל הספרים דף דף, ואם אינו משתמש בפסח יכול למוכרם (חזו"א). ואת הארון ישכיר לגוי ויעשה מחיצה על הארון (ארחות רבינו ח"ב עמוד ו והגאון ר' ניסים קרליץ).

יש אומרים: שאין צריך לבדוק וגם אם נפלו שם פירורים הרי הם מאוסים ואינם ראויים לאכילה ומהני בזה ביטול, וגם לא שייך טעם גלוסקא נאה שאינה מצויה בספרים, ומיהו יש ליזהר שלא להניח על השולחן שאוכלים עליו, והטעם: כיון שאם יפול פירור לתוך האוכל יאכלנו וחמץ בפסח אינו בטל (קונטרס מצות הפסח א בשם הגרש"א והגר"ש"א).

עצה טובה: שכל השנה יקפידו על ספרים שלא לפתחם בשעת האוכל וממילא הספרים יהיו מקום שאין מכניסים שם חמץ.

ברכונים וזמירונים: ברכונים וזמירונים נקיונות קשה עיקר החשש הוא מפירורים, ולכן יניחם בארון וימכרם לגוי (הגר"ש"א קונטרס דיני פסח וספרה"ע עמוד 6).

בגדים

כיסוי הבגדים וקפלים: כל בגד שיש בו כיסים או קיפול יש חשש שנכנס לשם חמץ חייב בניקוי ובבדיקה.

ניקוי על ידי כביסה: בגד עם כיסים והכיסים הם בתוך הבגד כיון שיש חשש לחמץ גם כיבוס אינו מועיל [חשש זה מצוי בעיקר אצל קטנים ובגדולים בדרך כלל החשש מפירורים והם נמאסים כדלקמן], והטעם: כיון שיש חשש שהכניס לשם חמץ בתוך שקית ניילון, והניילון שומר על החמץ שלא יתקלקל מהכביסה ולכן צריך לבדוק את כל הכיסים.

העצה במקום שיש טירחא לבדוק את כל הכיסים

בגדים שאינו לובש בחג: יכניס לארון וימכור את החמץ שבו לגוי וכן ישכיר את הארון ותכולתו לגוי, ואף על הצד שיתכן שיש בו קצת חמץ זה של הגוי וברשות הגוי.

בגדים שרוצה ללבוש: יכבס עם כיסים בחוץ שאז הכל מתכבס (גלאס תשס"ח). וחמץ אין כאן ואף אם נשאר פירור ודאי הוא מטונף קצת ונפסל מאכילת כלב ואין חיוב ביעור על כך (הגר"א"ד גליון מים חיים 284).

מגבות מפות שולחן

מעיקר הדין אפשר להשתמש בפסח במגבות שהשתמשו בהם בימות השנה, והטעם: לפי שגם אם נדבק בהם משהו

"וכל אדם צריך לכבד חדרו קודם הבדיקה (רמ"א תלג יא) והמנהג לכבד כל הבית והחדרים ביום י"ג כדי שיוכל לעשות הבדיקה כדן בתחילת ליל י"ד" (משנ"ב תלג ס"ק מו).

הטעם שמנקים את הבתים לפני ערב פסח

לפי שמצאנו בענין חמץ שעשו חכמים הרחקות הרבה משום שהחמירה התורה לעבור עליו בכל יראה ובל ימצא וענשו כרת וגם לא בדלי מינה ותיקנו לכבד את הבית היטב היטב ואין לסמוך על הבדיקה לבד ולא על הכיבוד לבד (מרדכי פסחים סימן תקלו) כי בלא זה לא מועיל ולא יצא ידי חובתו רק בשניהם (ספר מהרי"ל הלכות בדיקת חמץ יא, עיין בגדי ישע על המרדכי שביאר מנ"ל, משנ"ב תלג ס"ק מו כתב דלא מיבדק שפיר בלא כיבוד).

טעם אחר: יש שכתבו שניקיון הבית לפני פסח יש בו משום זכירת עבודת הפרך וגם מזכיר את התועלת שבאה לעולם אחרי יציאת מצרים דהיינו ניקיון מההרגלים הרעים של האנושות (ספר ואתם עדי פרק א ח 5).

מקום שצריך לנקות

כללא דמילתא כל מקום שמכניסים בו חמץ צריך לנקות [ולבדוק], ובבתים שלנו שהרגילות שהילדים מסתובבים ומלכלכים כל פינה כל מקום גלוי צריך בדיקה אך מקומות גבוהים שאין מגיעים אליהם הילדים ואין רגילות להניח שם חמץ אין צריך לנקות [ולבדוק].

ניקוי קירות הבית

מקור המנהג בשו"ע (תמב ו, משנ"ב שם ס"ק כח) שכתב "ונהגו לגרר הכתלים והכיסאות שנגע בהם חמץ ואין ללעוג על מנהג זה ולומר שהוא מנהג שטות", דין זה נאמר רק במקום שרואים לכלוך על הקירות הבית כמו שמצוי במטבח על הקיר או על החרסינה שליד השולחן, וכיון שחמץ זה נפסל מאכילה לכן מעיקר הדין אין חיוב לבערו ועל זה כתב השו"ע שאין מקום ללעוג על מי שמבערו, אבל שאר קירות הבית שאין עליהם לכלוך אין המנהג לנקות (הגר"ש"א דיני פסח וספה"ע עמוד 5, חוט שני תמב ט י).

ניקוי הרצפות

ניקוי רצפת הבית מספיק בשטיפה אחת, והטעם: כיון שהיום ברוב הבתים אין חורים וסדקים ברצפה ולכן מספיק בשטיפה אחת במים וסבון ויכול להוסיף אקונומיקה ואין צריך לבדוק יותר שהרי לא יתכן שנשאר כזית ואם נשאר פירורים הם ודאי מטונפים קצת וכתב המשנ"ב שלכו"ע אין עליהם חיוב ביעור (הגר"א"ד גליון מים חיים 283. הגאון ר' חיים פינחס שינברג ליקוט הלכות תשנ"ו, ספר הכשרות פרק ו ל).

ניקוי ספרים

ספרים שלא אוכלים כשלומדים בהם, אין חיוב לנקות (קובץ הלכות להגר"ש קמינצקי פסח בשם אביו).

ניתן להשיג בבתי הכנסת
052-7668608

הגדה
של פסח

לב
המועדים
הלכות
מנדרים
טעמים

לע"נ אמי מורתי הרבנית מרת אביבה לב ע"ה בת הגאון הגדול רבי משה הרשלר זצ"ל נלב"ע ה' תשרי תשע"ח

מהחמץ הוא יורד על ידי כיבוס טוב במים חמים (תנא ס"ק ו), ויש לזוהר: במקום התפירות והמכפלת שלא נתקבץ שם חמץ (רמ"א שם יח). המנהג היום: יש שמקפידים להשתמש במגבות מיוחדות לפסח (הגרי"ד מים חיים גליון 284, הגרפ"ש ליקוטי הלכות תשנ"ו).

מפות מיוחדות לפסח מעיקר הדין אין צריך מפות מיוחדות לפסח וסגי בכיבוס ברותחים, והטעם: לפי שזה הכשרו שאף אם יש בהם חמץ על ידי כיבוס הוא יורד בדרך כלל, ואף אם נשאר הוא נפסל מאכילת כלב (עיין גלאט תשנ"ט הכשרת המטבח, קובץ מבית לוי). ויש להקפיד לבדוק במקום התפירות כלעיל;

המנהג: להשתמש במפות מיוחדות ששייכים לחג הפסח (הגרי"ד גליון מים חיים עמוד 284).

ניקוי ארונות

ארון גבוה במקום שאין הילדים מגיעים לשם אין צריך לנקות דהיינו לא מעל הארון ולא בצד החיצון, והטעם: משום שאין שם חמץ ואבק אינו חמץ (גלאט תשס"ח עמוד 172).

מדפים נמוכים: במדפים הנמוכים שיד הילדים מגיעה לשם צריך לנקות, והטעם: לפי שיש לחוש שמא אחד הילדים החביא שם חמץ (גלאט שם).

ניקוי תריסים ומסילות

יש אומרים בחלק העליון אין צריך ניקוי כלל, בחלק התחתון אם יש ילדים שנוגעים עם ידיים עם חמץ ראוי לנקות עם סבון ומים (הגר"ש"א קונטרס דיני פסח וספה"ע עמוד 5).

המסילות חייבות בניקוי, והטעם: כיון שמתאסף שם חמץ ובפרט כשיש ילדים בבית לפעמים נדבק במסילות חמץ וזה ניכר בבדיקה קצרה (הגר"ש"א שם), ויש אומרים: שאין צריך לנקות אלא לראות בעין ואם לוקחים סמרטוט ועוברים עליו עם מים וסבון זה מספיק שהרי זה פחות מכזית שמטונף קצת וסגי בזה (מים חיים גליון 284).

שואב אבק

יש להקפיד להוציא את השקית ולנקותו היטב, והטעם: כיון שמשתמשים בו בערב פסח ומצוי שמצטבר בפנים כזית חמץ ויותר לכן יש להוציא את השקית ולהחליף קודם הפסח או ימכור כולו לגוי (שער המועדים פרק ח מא).

מטאטא

ראוי לנקות ולרחוץ היטב מפירורי החמץ שבו ואם אינו עושה כן ירחץ אותו באקונומיקה או נפט כדי לפגום פירורי החמץ שבעין אם ישנם. ורבים משתמשים במטאטא מיוחד או חדש לפסח (קובץ מבית לוי ניסן תשנ"ו, לוח א"י) אע"פ שמעיקר הדין הפירורים הדבוקים למטאטא אין לחוש להם כי הם בטלים מאליהם מ"מ נהגו להחמיר, הטעם: שחוששים שהפירורים ינתזו למאכלי הפסח (ספר הגעלת כלים פרק יג הערה רטז) ואת הישן מצניעים במקום שנמכר לגוי.

צעצועים

צעצועים שלא משתמשים בהם בפסח ניתן להניחם בארון ולמכור את החמץ שעליהם לגוי, ומי שמקפיד שלא למכור חמץ בעין יכול לראות בנקל אם יש חמץ בעין. צעצועים שרוצה להשתמש בהם בפסח מכיון מצוי הרבה פעמים שנדבק בהם חמץ, יש לנקותם מחמץ, והעצה שיכניס בצפיפה וכדומה ויכבסם במכונת כביסה (הגרי"ד מים חיים גליון 284).

דברים שא"א לנקות אותם כך אפשר לבדוק ולראות אם יש עליהם חמץ, ומכל מקום ודאי שראוי שלא להניח אותם על השולחן בפסח.

טלפונים ופלאפונים

כיון שטלפונים ופלאפונים מונחים כל השנה בחמץ במטבח וכו' וגם נוגעים בהם בידיים מלוכלכות בחמץ וגם בחול המועד נוגעים בהם בשעת אכילה לכן יש לנקותם כראוי.

ניקוי המטבח וכליו

כלים שמשמשים בהם בפסח חייב לנקות ולכן פעם היו מנקים את כל הכלים כמבואר בשו"ע (תנא תנב), והטעם: כיון שהיו משתמשים בכלים האלה בימי הפסח לכן היו צריכים לנקות את כל הכלים וכן היו צריכים להוריד את ידיות של הכלים.

כלים שאין משתמשים בהם בפסח אין חייב לנקות המנהג היום שאין משתמשים בכלים של חול בימי הפסח ולכן אין חיוב לנקות את כל הכלים, אלא יניח הכלים בארון ולמכור לגוי את החמץ הדבוק בו ולהשכיר את מקום הכלים (הגרי"ד גליון מים חיים 284).

הרוצה להחמיר ינקת בחומר ניקוי

הרוצה להחמיר ולנקות כיון שהוא רואה חמץ בעין, ינקת אותם בסבון או חומר ניקוי ואז יוכל למכור לכתחילה לגוי, כיון שרחצו את הכלים עם סבון הפירורים נפסלו מאכילת כלב ואף אם לא נפסלו כתב המשנ"ב (תמכ ס"ק לג) שפירורים שהם פחות מכזית והם מטונפים קצת אין צריך לבער כלל ומעיקר הדין אפילו למכור לגוי אין צריך.

המנהג שהתפשט בכל תפוצות ישראל שמוכרים כלי חמץ לגוי אע"פ ששיפשו כיון שצריך לשפשף היטב כדי שלא ישאר שום חמץ וחשש שמא לא ישפשו טוב לכן מוכרים את הכלים לנכרי (אהל יעקב המדריך להכנת והכשרת הבית והמטבח הערה ב).

ויש אומרים שאין מוכרים את הכלים עצמם [דא"כ יצטרכו טבילה אחרי פסח] אלא את החמץ שדבוק בהם.

מתקן ליבוש כלים

מתקן ליבוש מפלסטיק שנמצא מעל גבי הכיורים ומייבשים על גבי כלים, מעיקר הדין מספיק לנקות אותו היטב, והטעם: כיון שכל הכלים שמניחים עליו הם באים נקיים וקרים (קובץ מבית לוי).

יש שנהגו להשתמש במתקן מיוחד לפסח, והטעם: משום חומרא שלא להניח שום כלי של פסח על מקום שהיה בו חמץ (הגרי"ד מים חיים גליון 284).

קומקום חשמלי

מיחם מים מפלסטיק עם גוף חימום אף ששימושו רק במים, יש חשש חמץ שמא נפל לתוכו חמץ בשעה שמילאו בו מים או בזמן שעמד על השולחן או על השיש נדבק בו מבחוץ פירורים ואח"כ נפלו לתוכו הרוצה להשתמש בו בפסח צריך לנקות היטב מבפנים ומבחוץ ובמיוחד מתחת לגוף החימום ושוב להרתוח בו מיים וזוה הוא מגעיל את עצמו [וצריך לבדוק שהוא עשוי מחומר שראוי להגעה], ולכתחילה ראוי שיהיה קומקום מיוחד לפסח (מים חיים גליון מספר 284).

ארונות מטבח

ארונות מטבח צריך לנקות בכל המקומות שלא יהיה בהם חמץ בעין, והטעם: כיון שיש שם חמץ כל השנה.

כיסוי בנייר: ונוהגים לכסותם בנייר (חמד משה תנא לו) גם אחרי ניקוי יסודי, והטעם: משום שמניחים שם מאכלים וכלים של פסח (גלאט תשס"ח עמוד 172).

מקרר

מקרר צריך ניקוי יסודי עם מטלית ומעט מים ועדיף עם מי סבון, (הגריש"א קונטרס דיני פסח וספה"ע ע' 4, הגרפ"ש ליקוטי הלכות תשנ"ו).

קיפולי הגומי: בקיפולי הגומי ששכיח שיש שם פירורים, וניכר שיש שם פירורים יש לנקות היטב עם מברשת [אבל יזהר שלא יקלקלו את הגומי] עד שיסיר הפירורים (גלאט תשס"ח). ואם רואה שאין שם פירורים אין צריך לנקות אלא כמו המקרר עצמו (הגריש"א קונטרס דיני הפסח וספה"ע עמוד 4).

ציפוי המדפים: מעיקר הדין אם ניקו את המקרר היטב אין צריך לכסות את המדפים בנייר (הגריש"א אבני ישפה) ומיהו יש הנוהגים לצפות המדפים והמגירות בנייר אף שניקו היטב, והטעם: לפי שיש מחמירים שאומרים שאין להניח כלי פסח על מקום שהיו מניחים שם כלי חמץ מהחשש שמא נשאר שם חמץ ויש חשש שנדבק לכלי פסח (הגריש"א קונטרס דיני פסח וספה"ע עמוד 3).

פירורים שא"א להוציאם: פירורים שנמצאים בחריצים עמוקים שבמקרר אף שרואים את החמץ כל שאי אפשר להוציאם הרי הם כחמץ שנפלה עליו מפולת ואין לחוש לזה ובביטול של החמץ סגי (חוט שני עמוד פז).

תנורים

מן הראוי למכור אותו ולא לסמוך על הכשרת התנור לפסח (גלאט תשנ"ט, קובץ מבית לוי) ולמכור את החמץ שבתוכו לגוי וכן משכיר את המקום לגוי ואם יש שם חמץ הרי הוא של הגוי.

וכן נהגו להחמיר שלא להכשירו לפסח, והטעם: כיון שמחמירים בפסח יותר משאר ימות השנה כיון שפירור קטן אוסר לפי שחמץ אוסר במשהו ובפרט באפיה שצריך זהירות יתירה, והרוצה להכשירו יעשה שאלת רב.

המהדרים: מנקים את התנור עם סמרטוט ומי סבון, וכן בספריי, החמץ הדבוק בדפנות אינו חמץ הראוי לאכילה ועל פי רוב הוא שרוף וכיון שמוכרים לגוי סגי בהכי, ויש שנהגו: לחמם אותו כעשר דקות אחרי הניקוי ואח"כ סוגרים אותו עד אחר פסח.

הכשרת החצובה שבגז

חצובות מיוחדות לפסח: לכתחילה מן הראוי לנקות חצובה [המסגרת שעליה עומד הסיר] מיוחדת לפסח (הגריש"א קונטרס דיני פסח וספה"ע עמוד 4), והטעם: כיון שכל השנה נופל עליה בשר וחלב ושאר מאכלי חמץ ולכן היא חמץ ממש ולנקות אותה כראוי מאוד קשה, ועל זה מניחים את סירי הפסח,

הכשרה בליבון: ומי שאינו יכול לנקות לפסח ניתן להכשירו על ידי ליבון, והטעם: כיון שהחצובה על גבי הגז נחשב ככלי שתשמישו על ידי האור וצריך ליבון.

ציפוי בנייר כסף: יש אומרים שאם מנקים היטב ולא נשאר בה לכלוך כלל ומכסים אותה בנייר כסף עבה אין צריך הכשרה (הגריש"א קונטרס דיני פסח וספה"ע עמוד 3).

הכשרת המבערים

המבערים [ראשי הגז] דהיינו החלקים שמהם יוצאת האש, יש לנקות היטב את הנקבים בהם יוצא האש עם מים וסבון, והרוצה להחמיר יכול להדליק עד שיתחמם [במשך 5 דק'], והלהבה עצמה מלבנת אותם, והטעם שאינו חייב בכך כיון שהסיר אינו נוגע בו כלל (הגריש"א קונטרס דיני פסח וספה"ע עמוד 4) והחלק שעליו מונח המבערים אין צריך ליבון. [נוכשמוכר בחמץ אין צריך לנקות כלל].

פלטה [המשטח שעל גביו מונחים המבערים] יש לנקותו היטב ולצפות אותו בנייר כסף, והטעם: אף שלא מניחים עליו אוכל, אבל נופל עליו חמץ כל השנה שלא נשרף, כיסוי בנייר כסף לאחר מכן יכסה בנייר כסף, והטעם: משום שחוששים שמא יגע בו הכלי או האוכל באקראי [נוכשמוכר הכיריים לגוי יש לנקות את החמץ שבעין וסגי בהכי] (קונטרס דיני פסח וספה"ע עמוד 4). ויש אומרים שראוי לעשות עירוי רותחין מכלי ראשון עליו (גלאט תשנ"ט).

חמץ שבין הכירה לתנור צריך להסיר את כל החמץ וכשנפל חמץ שא"א להגיע אליו דינו כחמץ שנפל עליו מפולת שדינו כמבוער (קונטרס דיני פסח וספה"ע עמוד 4).

מכסה שעל גבי הגז

המכסה שעל גבי הגז [כיריים] שעומד פתוח בשעת בישול הקדירות די לכסות בנייר כסף (הגרי"י פישר הובא בספר אוהל יעקב).

כפתורים שמדליקים את הגז

יש אומרים: שיש לנקות את הכפתורים שמדליקים בהם את הגז היטב, ואח"כ לכסותם עם גילון או ניר כסף, משום הידור, ויש אומרים: שמספיק לנקות אותם היטב ולהסיר כל חמץ שבעין שדבוק עליו (שיעורי קנה בושם על הלכות פסח).

יש אומרים: שמן הראוי שיחליפם בכפתורים מיוחדים לפסח, והטעם: משום שקשה לנקותם מן החמץ בעין (שיעורי קנה בושם על הלכות פסח).

שיש שבמטבח

ניקוי השיש יש לנקות את השיש ניקוי יסודי בסדקים ובחורים. עירוי במים: שיש שבמטבח מכשיר על ידי עירוי מים חמים על אבן מלובן אחר שינקה היטב בחורים ובסדקים.

אבני שיש יקרים שיש חשש שיתקלקלו אם ישים אבן יחזיק את האבן המלובן סמוך לשיש וישפוך עליהם מים חמים.

שיש שמכסים בנייר כסף או בפי וי סי [עבה]

מעיקר הדין אין צריך הגעלה ומספיק רק ניקוי יסודי בחורים ובסדקים עם מים חמים וסבון כדי שלא יהיה החמץ בעין, ולכתחילה טוב לשפוך מים רותחים כשמים שבקומקום מבעבעים ברתיה קודם שמכסה בנייר כסף, ולאחר ששפך מים חמים יש לשפוך מים קרים ככל דיני הגעלה (הגריש"א קונטרס דיני פסח וספה"ע 4, סידור פסח כהלכתו פ' ח הכשר כלי הבית ב).

קרמיקה על קירות המטבח

הקרמיקה שמעל השיש או שעל יד הכיריים יש לנקות היטב ורצוי להעביר עליהם מים רותחים מכלי ראשון (גלאט תשנ"ט, קובץ מבית לוי).
יש שנהגו להניח נייר כסף עד כנגד גובה הסירים שעומדים על השיש ונוגעים בקרמיקה ויש בהם נגיעות של חמץ (גלאט תשנ"ט).

הכיר

ניקוי הכיר יש לנקות את הכיר ניקוי יסודי (הגרש"א קונטרס דיני פסח וספה"ע עמוד 4), יש הנוהגים: לשפוך מים רותחים לתוכו ובצדדיו, יש הנוהגים: לשפוך מים רותחים עם אקונומיקה לתוכו. (קובץ מבית לוי הגרש"פ ליקוטי הלכות תשנ"ו).

מקום יציאת המים: במקום יציאת המים יש לשפוך קצת אקונומיקה והטעם: משום שעל הצד שנשאר שם חמץ שראוי לאכילת כלב הרי הוא נפסל בכך.

כיריים מפלסטיק: הטעם שיש הנוהגים לעשות כיריים מפלסטיק ולכסות בהם את הכיר (הגרש"א קונטרס דיני פסח וספה"ע עמוד 4). כיון שהכיריים בזמנינו בדרך כלל עשויים מחרסינה וא"א להגעילם, לכן נהגו להניח כלי מתכת או פלסטיק על הכיר ויניח הדברים על גביו ולא על הכיר. ואת הכיר עצמו ינקה במים חמים לפני שמניח כיריים מפלסטיק.

זהירות בכיריים

יש אומרים שאין לשפוך מים חמים לתוך הכיר

אע"פ שהוא עם כיסוי כשיש כלים או דברי מאכל והטעם: כיון שהמים החמים מתחברים עם כיר שהוא חמץ ונפלט ממנו החמץ לאוכל או לכלים של פסח (הגרש"א קונטרס דיני פסח וספה"ע עמוד 4).

ברזים

ברזים יש לנקות אותם היטב ושופך עליהם מים רותחים ישיר מהקומקום, ויש אומרים: שיש לפתוח את הברז של החמים ובאותו זמן יערה עליו מבחוץ מים חמים מכלי ראשון (גלאט תשנ"ט, מבית לוי).
יש אומרים שמספיק בניקוי ואין צריך הכשרה נוספת (הגרש"פ ליקוטי הלכות תשנ"ו).

לעטוף את הידיות והברזים: יש שנהגו לעטוף את ידיות הברזים והברזים בניילון, והטעם: כיון שכל השנה נוגעים בהם עם ידיים מלוכלכות מחמץ ועכשיו בפסח נוגעים בהם בשעת האכילה (עיין מנחת יצחק חלק ה סימן פא).

מסננת שבברז יש לפרקה ולנקותה היטב או שיתקין מסננת מיוחדת לפסח (גלאט תשנ"ט).

תחתית הארון שמעל הכיריים

כשארון תלוי במטבח מעל הכיריים צריך לנקות שם היטב, ויש מהדרים לעטוף את תחתית הארון שמעל הכיריים בנייר כסף, והטעם: כיון שכל השנה מבשלים שם בקדירות של חמץ ועולים תמיד אדים ונבלעים בתחתית הארון ונמצא שהיא מלאה בבליעות חמץ ואם יבשלו על הכיריים

יעלו אדי המאכל ויבלעו בארון שדינו ככלי חמץ וכיון שתחתית הארון מזיע יתכן ויפלו טיפות זיעה לתוך המאכל או על הקדירות בפסח, וזה החשש אינו מעיקר הדיון לכן יש לעטוף את תחתית הארון בנייר כסף (אהל יעקב פרק ב' ב').

שולחן

שולחן יש לנקות עם סמרטוט רטוב על גב השולחן וברגליו, שלא ישאר שום דבר דבוק, והטעם דסגי בהכי: כיון שנהגו לפרוס על השולחן ב' כיסויים לכן מספיק בניקוי עם סמרטוט מעליו וברגליו שלא ישאר דבוק שום לכלוך (הגרש"א קונטרס דיני פסח וספה"ע עמוד 4).

ניקוי בצד הפנימי של השולחן הרואה פני הקרקע מעיקר הדיון אין צריך

ניקוי אלא א"כ הוא מלוכלך (וה"ה במיטות) (גלאט תשסח עמוד 170).

ציפוי השולחן: נוהגים לצפות את השולחן בב' כיסויים (הגרש"פ ליקוטי הלכות תשנ"ו).

הטעם ששולחן לא צריך ניקוי עם מים חמים [כמו שיש], כיון שנוהגים להשתמש בפסח על השולחן עם ב' כיסויים.

כיר המשמש לנטילה בלבד

כיר המשמש לנטילה בלבד ואינו משתמש לשטיפת מאכלים או כלי אכילה צריך לנקות היטב מכל לכלוך של חמץ ודיו (שיעורי קנה בושם עמוד צא).

פלטה של שבת

יש לנקותה ביסודיות עם חומרי ניקוי ויש לודא שגם רגלי הפלטה נקיות ויכסה בנייר כסף (הגרש"א קונטרס דיני פסח וספה"ע עמוד 4).

יש אומרים: שידליק הפלטה למשך כשעה עד שיהיה חם מאוד, וישפוך על זה מים רותחים מכלי ראשון, והשפיכה הוי כהגעלה בכלי ראשון, וישאירה דולקת כדי שישרף הבליעה שבדפנות (גלאט תשנ"ט, הגעלת כלים פי"ג אות שפא).

ציפוי בניר כסף: ראוי לצפות את הפלטה בניר כסף בפסח, והטעם: כיון שאין הבלוע נשרף לגמרי על ידי האש באופן שזכה. ובשעת הדחק יכול לצפות בנייר כסף לבד בלי לשפוך מיים חמים (סידור פסח כהלכתו פרק ח).

ראוי להחמיר: שתהיה פלטה מיוחדת לפסח (הגרי"ד מים חיים גליון 284).

מיקרוגל: ינקה אותו כמו תנור, להעבירו לשימוש בפסח יש אומרים שלא ישתמשו בו לפסח ובשעת הדחק יעשה שאלת רב.

פח אשפה: יש לרוקן אשפה בערב פסח לפני שריפת החמץ ולנקות היטב מכל לכלוך וחשש חמץ ואחר הניקיון רצוי לשפוך בתוכו ומחוצה לו חומרים שפוגמים ולנקות כל לכלוך שבעין מבפנים ומבחוץ (ספר כשחת הפסח עמוד פה).

להערות והארות י. ל"ב ראש"ד 5 אלעד 052-7668608

לקבלת העלון במייל: lev17382@gmail.com